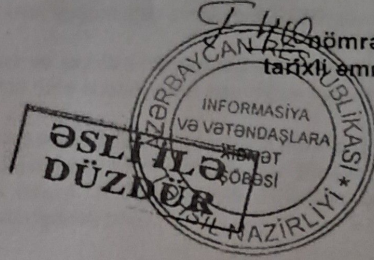

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının
Təhsil Nazirinin

№ 140 nömrəli 17.08 2021-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİNİN İXTİSAS ÜZRƏ
TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 040717 - Turizm işinin təşkili

BAKİ – 2021

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Orta ixtisas təhsilinin "040717 - Turizm İşinin təşkil" ixtisası üzrə Təhsil proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də "Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi" (AzMKÇ) sənədinə və "Orta ixtisas təhsili üzrə ixtisasların Təsnifatı"na uyğun hazırlanmışdır.
- 1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:
 - İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə tədris və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirmək;
 - Tələbələrə və işəgötürənlərə məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq;
 - Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosese cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.
- 1.3. Təhsil Proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə subbakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün orta ixtisas təhsil müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.4. Tələbənin (xüsusi təyinatlı orta ixtisas təhsil müəssisələrinin tələbələri istisna olmaqla) 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (ümumi orta təhsil fənləri istisna olmaqla). Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50%-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

2. Məzunun kompetensiyaları

- 2.1. Təhsil Proqramının sonunda məzun AzMKÇ-nin 5-ci səviyyəsində nəzərdə tutulmuş deskriptorlarla yanaşı, aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnəlidir:
 - İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı ünsiyyətə;
 - Ən azı bir xarici dildə şifahi və yazılı ünsiyyətə;
 - Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə;
 - İş yerində informasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə bacarığına;
 - Komandada iş, problemin həllinə orta q yanaşma bacarığına;
 - Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək və uğur qazanmaq bacarığına;
 - Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək bacarığına;
 - Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarığına;
 - Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq bacarığına;
 - Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
 - Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına.
- 2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnəlidir:
 - Turizm sahəsinə aid anlayışları və əsas məlumatları bilmək, bu məlumatları təhlil etmək bacarığına;
 - Turizm sektorunun tələblərinə uyğun olaraq informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından və proqramlarından(Excel, Word,Power Point, Photoshop, SPSS, Stata, Python və s.) istifadə edə bilmək bacarığına;
 - Mikro səviyyədə turizm siyasəti, strategiyaları və proqramlarını təhlil etmək bacarığına;
 - Turizm sahəsində Azərbaycanın strateji inkişaf məqsədlərini və prioritetlərini təhlil edə və qiymətləndirə bilmə bacarığına;
 - Turizmin iqtisadi fəaliyyət sferası olaraq inkişaf dinamikasını dəyərləndirə bilmək və tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsindən doğan çağırışların öhdəsindən gəlmək bacarığına;
 - Beynəlxalq turizm bazarlarında mövcud və potensial meylləri anlamaq, müqayisə etmək və şərh etmək bacarığına;
 - Turizm resurslarından istifadə etməklə ekskursiya proqramlarını hazırlamaq bacarığına;
 - Sahibkarlıq düşüncəsini tətbiq etməklə nəticəyönümlü yenilikçi təklifləri irəli sürmək və həyata keçirmək bacarığına;
 - Elektron bronlaşdırma sistemlərindən istifadə edərək turizm və asudə vaxt xidmətlərini həyata keçirmək bacarığına;
 - Turizm resurslarının qiymətləndirilməsi bacarığına;

- Müxtəlif xidmətlərin daxil olduğu turpaketləri hazırlamaq bacarığına;
- Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmağı və innovativ biznes metodlarını tətbiq etmək bacarığına;
- Turizm məhsulunun qiymətini müəyyən etmək bacarığına;
- Turizm bazarında xidmətlərin qiymət müxtəlifliyini müqayisə etmək bacarığına;
- Beynəlxalq mühitdə müxtəlif mədəniyyətlərdən olan insanlara ünsiyyət qurmaq bacarığına.

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. "040717 - Turizm işinin təşkili" ixtisası üzrə Təhsil proqramı 120 AKTS (2 il)¹ kreditindən ibarətdir. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Fənlərin sayı	Fənin adı	AKTS krediti
Ümumi fənlər		30
1	Azərbaycan tarixi <i>Bu fənn Azərbaycanın müasir dövlətçilik ənənələrinin yaranması, formalaşması və inkişafını sistemli şəkildə, xronoloji ardıcılıqla öyrənir, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolunu təhlil və tədqiq edir. Müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və rolu sistemli təhlil edilir.</i>	5
2	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya <i>Bu fənn çərçivəsində tələbələrə Azərbaycan dilində təqdimat etmək, nəqlik, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.</i>	4
3	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya <i>Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, nəqlik, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.</i>	15
4	Seçmə fənlər (Seçmə fənlər orta ixtisas təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər.)	
4.1	Fəlsəfə	3
	Sosiologiya	
	Multikulturalizmə giriş	
4.2	Informasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)	3
	Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş	
İxtisas fənləri		30
5	Turizmə giriş – Fənni öyrənməklə Tələbə turizm sahəsində əsas anlayışların və terminlərin mənasını başa düşməli; turizm növlərini və onların xüsusiyyətlərini təsvir etməli; turizm dəyər zəncirində iştirak edən turizm və asudə vaxt sənayesinin, habelə turizmlə əlaqəli sahələrin funksiyalarını izah etməli; turizm sahəsində mövcud olan etibarlı məlumat mənbələrini müəyyən etməli və onlardan istifadə etməlidir.	5
6	Turizm coğrafiyası – Fənni öyrənməklə Tələbə səyahət və turizm coğrafiyasının əsas anlayışlarını başa düşməli; müasir turizmin regional və global coğrafi fenomen kimi tarixi inkişaf prosesi ilə tanış olmalı; tələb və təklifin turizmlə əlaqəsini təsvir və şərh etməli; Azərbaycan üçün strateji əhəmiyyət kəsb edən turizm bazarlarında turistlərin müasir meyllərini öyrənməli, əsas tələb bazarlarına münasibətdə Azərbaycanda mövcud və təklif edilə biləcək turizm məhsulları barədə nümunələr göstərməli; turizm sahəsində turistlərin səyahət etdiyi əsas global istiqamətləri (destinasiyaları) müəyyən etməli, həmin destinasiyalara turizm axınlarına təsir edən amilləri təsvir və şərh etməli, habelə, dünyanın turizm destinasiyalarında təklif edilən əsas turizm məhsulları barədə nümunələr göstərə bilməlidir.	5
7	Biznes riyaziyyatı - Fənni öyrənməklə Tələbə biznes problemlərinin həlli üçün əsas riyazi əməliyyatları apara bilməli; müxtəlif bank hesabları və xidmətləri təhlil edə bilməli;	6

¹ Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olanlar 1 il artıq, qiyabi təhsiləmə formasına qəbul olanlar isə 0,5 il artıq təhsil alırlar.

	<i>müxtəlif faiz məsələlərini həll edə və əmək haqqını hesablaya bilməli; investisiyaların, biznes və istehlak kreditlərinin təhlilini apara bilməli; pulun indiki dəyəri və gələcək dəyəri kimi iş hesablamaları aparmaq üçün sadə və mürəkkəb faizlərdən istifadə edə bilməli və fərqli problemlər üçün hansı riyaziyyat metodundan istifadə olunacağını fərqləndirməyi bacarmalıdır.</i>	
8	Turizmdə nəqliyyat - Fənni öyrənməklə Tələbə turizm və nəqliyyat sektoru arasında əlaqəni, eləcə də turizmdə nəqliyyatın xüsusiyyətlərini və növlərini təsvir etməli; turizm nəqliyyatını iqtisadi fəaliyyət növü kimi şərh etməli; beynəlxalq və daxili nəqliyyatın turizmin inkişafına təsirlərini izah etməli; nəqliyyatın idarəedilməsi sahəsində nəzəri və praktiki təcrübələri tətbiq etməli; səyahətin planlaşdırılması və turizm məhsulunun hazırlanması sahəsindəki əsas prinsipləri izah etməli və onları müvafiq qaydada tətbiq etməlidir.	4
9	Turizm məhsulunun hazırlanması - Fənni öyrənməklə Tələbə turizm məhsulunun inkişaf nəzəriyyəsinin əsas anlayışlarını başa düşməli, turizm məhsullarının təbiətini və quruluşunu təsvir edə bilməli; turizm məhsulunun müxtəlif xüsusiyyətlərini fərqləndirməli; turizm məhsulunun yaradılması və inkişafı üçün istifadə olunan metod və strategiyaları tətbiq etməli; turizm məhsulunun inkişafında ümumi keyfiyyət idarəetmə məsələlərini başa düşməli; turizm məhsulunun həyat dövrünü başa düşməli və müxtəlif mərhələlərdə yaranan problemləri müəyyən etməyi bilməli, eləcə də həll yollarını təklif etməli; turizm məhsulunun yaradılmasında beynəlxalq təcrübəni araşdırmalı və yerli əhəmiyyətli innovativ təkliflər irəli sürməlidir.	4
10	Menecmentin əsasları - Fənni öyrənməklə tələbə menecment haqqında əsas anlayışları, yanaşma və nəzəriyyələri bilir, idarəetmə strategiyasını və taktiki qərarları tətbiq etməyi bacarır, mürəkkəb iqtisadi və digər məsələlərin həll edilməsi və doğru qərarların verilməsi bacarıqlarını sistemli şəkildə hazırlanmasını bacarır, turizmin menecmentinin əsas anlayışları və kateqoriyalarını, turizm təşkilatlarının quruluşunu, turizmdə menecmentin funksiyalarını, prinsiplərini, metodlarını bilir. Həmçinin turizm müəssisələrində rəhbərlik stillərini, qərarların qəbul olunması metodlarını bilir, bölmələrin işi üzrə plan, hesabat sənədlərini tərtib etməyi, prezentasiya keçirməyi, bölmələrin işinin keyfiyyətini qiymətləndirməyi və səmərəliliyini artırmağı bacarır.	6
Orta ixtisas təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər² <i>Burada olan fənlər hər bir orta ixtisas təhsili müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisasın tədris planında əksini tapır.</i>		30
Təcrübə (Təcrübə və yekun dövlət attestasiyası)		30
	Təcrübə	30
Cəmi		120 AKTS

3.2. "040717 - Turizm işinin təşkili" ixtisası üzrə ümumi orta təhsil bazasından tələbə qəbulu olduğu halda, ixtisasın təhsil proqramında aşağıdakı ümumtəhsil fənlər bölümü nəzərdə tutulmalıdır.

Tədris Azərbaycan dilində aparılan qruplar üçün		
Fənn bölümünün kodu	Fənlərin adı	Saat miqdarı (həftəlik)
ÜF-B01	Azərbaycan dili	3
ÜF-B02	Ədəbiyyat	2
ÜF-B03	Xarici dil	4
ÜF-B04	İkinci xarici dil	2

² Bu fənlər professor-müəllim heyətinin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq orta ixtisas təhsili müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Orta ixtisas təhsili müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər tələbələr üçün seçmə xarakterli daşımali, eləcə də tələbələrin xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır.

UF-B05	Azərbaycan tarixi	2
UF-B06	Ümumi tarix	1
UF-B07	Riyaziyyat	5
UF-B08	İnformatika	2
UF-B09	Fizika	2
UF-B10	Kimya	2
UF-B11	Biologiya	2
UF-B12	Coğrafiya	2
UF-B13	Çağırışaqədərki hazırlıq	2
UF-B14	Fiziki tərbiyə	2
Cəmi:		33
UB-B15	Dərsdənənar məşğələlər	2
Yekun:		35

Tədris rus dilində aparılan qruplar üçün		
Fənn bölümünün kodu	Fənlərin adı	Saat miqdarı (həftəlik)
UF-B01	Rus dili	3
UF-B02	Ədəbiyyat	2
UF-B03	Azərbaycan dili – dövlət dili kimi	2
UF-B04	Xarici dil	4
UF-B05	Azərbaycan tarixi	2
UF-B06	Ümumi tarix	1
UF-B07	Riyaziyyat	5
UF-B08	İnformatika	2
UF-B09	Fizika	2
UF-B10	Kimya	2
UF-B11	Biologiya	2
UF-B12	Coğrafiya	2
UF-B13	Çağırışaqədərki hazırlıq	2
UF-B14	Fiziki tərbiyə	2
Cəmi:		33
UB-B15	Dərsdənənar məşğələlər	2
Yekun:		35

Qeydlər:

- Ümumtəhsil fənləri tədris olunduğu halda, həmin fənlərə kredit ayrılır.
 - Hər iki bölmə üzrə fənlərin tədrisinə ayrılan həftəlik saatların miqdarı ixtisasdan asılı olaraq (saatların cəmi dəyişmədən) dəyişdirilə bilər.
 - Dərsdənənar məşğələ saatlarının miqdarı həftəlik saatların maksimal miqdarının 20 faizindən çox ola bilməz.
 - Zəruri hallarda dərsdənənar məşğələ saatlarından fənnin (fənlərin) tədrisinə ayrıla bilər.
- 3.3. Orta ixtisas təhsili müəssisəsinə hər hansı ixtisas üzrə ümumi təhsil bazasından tələbə qəbulu olduğu halda, birinci tədris ilində təhsil aşağıdakı istiqamətlər üzrə təşkil olunur:
- Mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq, meyil və maraqları, potensial imkanları nəzərə alınmaqla tələbələr üçün müxtəlif təmayül istiqamətləri üzrə;
 - Təmayüləşmə tətbiq olunmayan istiqamət üzrə
- 3.4. Təmayüləşmə tətbiq olunan istiqamətlər üzrə fənlər və onlara ayrılan saatların miqdarı tam orta təhsil səviyyəsi üzrə Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilən müvafiq tədris planlarına (X və ya XI siniflərdən birinin fənn və saatlarına) uyğun olaraq müəyyən edilir.

4. Tədris və öyrənmə

- 4.1. Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramının ikinci bəndində nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.
- 4.2. Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, kollecin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.
- 4.3. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi kollecin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.
- 4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək tədris və öyrənmə metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:
 - təqdimatlar;
 - müzakirələr;
 - debatlar;
 - müstəqil iş/araşdırma;
 - layihələr;
 - sahə işləri;
 - rollu oyunlar;
 - hesabatlar;
 - ekspert metodu;
 - simulyasiyalar və s.Bu metodlar aşağıdakı formalarda həyata keçirilə bilər:
 - mühazirə (o cümlədən audie və video) və seminarlar (o cümlədən distant);
 - praktik məşğələlər;
 - laborator məşğələlər və s.*Qeyd: sadalanan metodlar ixtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.*
- 4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.
- 4.6. Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə³

- 5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.
- 5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq olmalıdır (məsələn, təhsil müəssisəsinin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.).
- 5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi orta ixtisas təhsili müəssisəsinin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.
- 5.4. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:
 - yazılı tapşırıqlar;
 - bilik və bacarıqlara dair testlər, kompyuter əsaslı testlər;
 - şifahi təqdimatlar;
 - sorğular;
 - açıq müzakirələr;
 - praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
 - praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
 - layihə işlərinə dair hesabatlar;
 - portfolionun qiymətləndirilməsi;

³ Fənni tədris edən müəllim fənn üzrə təlim nəticələrinin və hər təlim nəticəsi üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, eləcə də qiymətləndirmə üsullarını Əlavə 1.3-də qeyd edildiyi kimi müəyyən etməlidir.

- frontal sorğu;
- qrup şəklində və özünü qiymətləndirmə və s.

Qeyd: sadalanan üsullar fənnin spesifikasiyasından asılı olaraq seçilə və (və ya) dəyişdirilə bilər.

- 5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.
- 5.6. Tələbələrə müəllimlərlə/qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Orta ixtisas təhsili müəssisəsi müvafiq qaydalara uyğun olaraq qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.
- 5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiat problemini anlamaq öyrədilməlidir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.
- 5.8. Orta ixtisas təhsili müəssisəsinə ümumi orta təhsil bazasından tələbə qəbulu olduğu halda, qiymətləndirmə orta ixtisas təhsili müəssisəsinin müəyyən etdiyi qaydalara uyğun olaraq həyata keçirilir.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

- 6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.
- 6.2. Təlim nəticələri hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Əlavə 1.1-dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 1.2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.
- 6.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

- 7.1. Təhsil Proqramının tədris, öyrənmə və qiymətləndirmə prosesi orta ixtisas təhsili müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir:
 - 040717 – "Turizm işinin təşkili" ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş auditoriyalar, linqafon kabinetləri və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların orta ixtisas təhsili müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalarına, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.
- 7.2. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin professor-müəllim heyəti ən az bakalavr dərəcəsinə malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və/və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn peşəkarlar da tədrisə cəlb oluna bilərlər.

8. Təcrübə

- 8.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından vacibdir.
- 8.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, kollec, universitet, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s. təşkil oluna bilər.
- 8.3. Təcrübədən əvvəl orta ixtisas təhsili müəssisəsi və təcrübə təşkil olunacaq şirkət/müəssisə/laboratoriya müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər şirkət/müəssisə/laboratoriyada, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri və digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.
- 8.4. Təcrübənin qiymətləndirilməsi: - Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyi və Təhsil Nazirliyinin əsasnamələri və digər hüquqi-normativ sənədlər əsasında aparılır.

9. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

- 9.1. "040717 – Turizm işinin təşkili" ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları iqtisadiyyatın uyğun sahələrində, turizm və xidmət sahələri üzrə layihə, istehsalat-texnoloji və təşkilati-inzibatçılıq istiqamətlərində istənilən uyğun peşədə işləyə bilərlər.
- 9.2. Orta ixtisas təhsili müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə və məzunların işlə təmin olunması göstəricilərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.
- 9.3. Subbakalavr proqramının məzunları təhsillərini bakalavriat səviyyəsində davam etdirə bilərlər. İxtisas uyğunluğu Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş "Müvafiq ixtisaslar üzrə subbakalavr dərəcəsinə almış şəxslərin ali təhsil